

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OGLASI PO
ČENIKV / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150/-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TIŠKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI POŠI SE NE PRIOBČVETJO / POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Proti intrigam!

»Radikalijo, radikalijo, živ te Bog ubio!«

Končno je izpregovorila i demokratska omladina in dokazala, da so bile naše nanjo stavljene nade upravičene. Polna idealizma in vere v potrebo zmage jugoslovenske demokracije je dvignila svoj glas in odločno zahtevala od vodstva Demokratske stranke, da brez pomišljanja izvede akcijo za popolno ujediničenje demokratov obeh kril, ki bodo zmajali nato povesti zemljo na pota, ki bodo vedla do Velike Jugoslavije, države reda, dela in miru ter čuvarice samostalnosti balkanskih narodov. Pokazala je, da je domela globino pomena historičnega momenta, katerega doživlja danes jugoslovenska demokracija in podprla z vsemi silami vodjo Ljubo Davidovića, ki je s svojim zadnjim govorom energično prekrizal temne načrte poznane reakcionarne klike, ki hoče samo izrabiti danes še čisto demokratsko zajednico, nato pa jo zavreči in streti kot najopasnejšo nasprotnico.

Po dogodkih, ki se odigravajo te dni v prestolnici, smo napredovali ponovno znatno k ustvaritvi fronte poštenih in naprednih elementov, ki bodo končno obračunali z radikalno stranko, to šibo božjo Jugoslavije. Na delu pa so mračne intrigantske sile, ki hočejo za vsako ceno ohraniti krmilo države v rokah radikalije, ali točneje grupe korifej, ki so znale v pravem trenutku izrabiti zamotano situacijo v radikalnem klubu po Bajini smrti in ustvariti v njem situacijo, da so danes razni Velja Vukičevići, Uzunovići, Sršići in če hočemo že tudi Korošci le še lutke, ki morajo tako plesati, kakor jim ukazujejo zakušni močni faktorji. Da li bodo v tej nameri uspele, to pa leži v rokah onega faktorja, ki ga posredno označujejo kot inauratorja »osebnega režima« in napovedane »četrtle partije«, ki naj bi pokrenila novo ero dela in reda v zemlji.

In na tega faktorja se obračamo sedaj, ko je zemlja v nevarnosti, da bo ponovno izročena v eksploatacijo političnim nazadnjaškim tipom, ki so protizakonito in z nasiljem sedli narodu na grbo, da temeljito premisli preje, kot izreče usodni odlok. Priznamo, da so poklicni politiki v poslednjih letih do dobra zaigrali vse zaupanje in osramotili demokracijo do temelja in da razmere kličejo po železni roki, ki bi uravnala tek našega parlamentarizma. Upoštevati pa je potreba pri tem, da so bili baš radikali oni, ki so vsled razrovanega stanja radikalnega klu-

ba, kjer tvori sleherna deseterica svojo frakcijo, največje doprinesli k sedanjim obupnim razmeram in delanežnosti vsakega parlamentarnega zastopstva.

Zbog tega bi bilo več, kakor usodno po vseh bridkih izkušnjah dati moč in vlast še enkrat v njihove roke, ki so tudi danes po Veljine čiščenju konglomerat afarištev in političnih spekulantov, katerim so interesi zemlje deveta briga, njih subjektivni pa vse!

Krogi, ki danes forsirajo ponovno radikalno samovlado, vedo, kaj hočejo, saj so nanjo navezali svojo usodo. Nikakor pa ne gre, da bi se z usodo radikalne stranke istovetila usoda države in njenega predstavnika. Treba je pomisliti, da ni preteklo deset let, ko je bila zavoljo spasenja radikalne stranke izrečena na solunskih položajih obsodba nad cvetom najboljših srbskih oficirjev, ki so predstavljali slavo in ponos srbske vojske in da ne gre danes znova ubiti polet jugoslovenske demokracije, kot zadnje rezerve zemlje na ljubo kratkodobnega podaljšanja neminovno na smrt obsojene radikalne partije. Žrtev v Solunu je bila dovolj strašna in ne dah Bože, da se še enkrat ponovi v repriji ta vnebovpijoča daritev, po kateri bo gotovo samo eno in to je popolen debacel.

Radikalom je odzvonil navček in zato naj ležejo v črno temo pozabljenja! V eni hiši ni mogoče gospodariti reakcionarjem in revolucionarjem! Enkrat so revolucionarno orientirani jugoslovenski demokratski elementi podlegli, ker so reakcionarjem pomagale tuje sile, ki so hotele glavo najčestitejšega Jugoslovca za omogočenje pogajanj z Avstrijo v dosego separatnega miru. V drugič pa borba ne bo tako lahka, ker je danes koncentrirana fronta jugoslovenskih revolucionar-

no demokratskih elementov pripravljena na vse in na domači zemlji, kjer ni tujerodnih žandarjev in solunskih zaporov. Čika Ljuba govori danes v imenu armade milijon

Jugoslovenov in težko onemu, ki ga meri z običnim vašom za politične izjave in računa še vedno s premisami, ki so se izkazale za absolutno pogrešne!!

A. V.

IV. kongres vseh Orjun v Zagrebu.

V nedeljo, dne 9. oktobra se je vršil v Zagrebu težko pričakovani IV. kongres vseh Orjun, na katerem se je imelo potegniti črto pod dosežanje aktivne in pasivne postavke dela Orjuna in naznačiti smernice bodočega udejstvovanja organizacije. Po načinu debata in sprejetih sklepov je kongres gotovo eden najvažnejših ter bodo posledice njegovih zaključkov odjeknile gotovo v krogih in izven Orjuna, ki ostaja i v bodoče koncentrična točka, katerim je blagor in dobro nacije vse in ki ne bodo premišljali z vsemi sredstvi braniti in varovati krvavo kupljene narodne tekovine.

Kongres sam je otvoril točno ob 10. uri veliki čelnik vseh Orjun brat inž. Marko Kranjec, ki je v svojem govoru opozoril številno prisotne delegate na resnost in globino pomena kongresa, od katerega zavisi bodoča usoda nam vsem tako drage in ljube Orjune. Po podčrtanju opasnega momenta, v katerem se nahaja danes zemlja zbog zmanjšanih neprijateljev, kateri predvodi zakleta sovražnica Italija, ki ne pomišlja posegati po najkriminalnejših aktih, da bi nas uklonila, je prešel na podrobno poročilo o izvršenju naloženih mu reorganizacije Orjuna. Poročilo o reorganizaciji in statistiki, katero je predložil zborovalec kaže, da bo potreba v Orjuni sedaj mnogo dela, da se marsikaj popravi in renovira. Jedro poročila pa je bila ugotovitev, da je Orjuna zmogljiva in sposobna za nadaljnji samostojni obstoj.

Po govoru je otvoril br. Marko, ki je istočasno i predsedoval Kongresu, debato in podal prvo besedo predsedniku Orjuna Beograd, agilnemu

br. dr. Miodragu Dimitrijeviću.

Ta je prečital dobro stilizirani in premišljeno izdelani memorandum Orjuna Beograd, ki izlaga smernice zamišljene za bodoče delo in ravnanje organizacije. Memorandum je naletel na popolno razumevanje vseh prisotnih in bo gotovo doprinesel k načinu določitve nove taktike Orjune.

Za njim je povzel besedo delegat severodalmatinskih Orjun

br. Vladko Maček.

ki je predložil velik pomen prečiščenja vrst Orjuna in opozoril na velike tradicije Orjuna in veličino žrtev, ki zahtevajo od nas samo eno: »Zma-

gati ali umreti!« Njegov mladostnega žara prepričani govor je oduševil vse navzoče, da so mu enodušno pritrjevali.

Z ozirom na njegov govor je povzel zopet besedo

br. Marko.

ki je naglasil, da moramo Orjunaš pričeti že enkrat z realističnim gledanjem na svet in razmere take, kakršne so. Z našim do neba segajočim idealizmom in fanatizmom zadržujemo sicer mnoge, ali masa ostaja flegmatična in izreka svoje poverjenje še vedno politikom kova dr. Lazice Markovića in pušča na cedilu njene prave prijatelje in borce, kot so dr. Krulj in mnogi drugi, ki so zaman pričakovali, da se je narod po dosedanjih tegobnih izkušnjah izmudril.

Uroš Bjelić.

delegat šumadijskih Orjun, katerih voditelj inž. Miloš Radojlović ni mogel osebno prisostvovati Kongresu zaradi njegovega govora na mitingu Narodne odbrane, je osvetlil vse težave, s katerimi se morajo boriti šumadijske Orjune, ki pa hočejo delati in postati vredne vrstnice ostalih posestrim v zemlji.

Po govoru brata Uroša Bjelića je stopil pred delegate

br. dr. Ljubo Leontić.

Označil je dve mišljenji, ki prevladujeta na Kongresu. Na eni je realistično gledanje brata Marka, ki govori na podlagi izkušnj dolgoletnega praktičnega delavca v Orjuni, na drugi pa stališče br. Mačka, kot človeka mladosti, ki šele vstopa v pokret. Sporedno koraka i brat dr. Dimitrijević, ki je poln optimizma, kakor sem bil jaz, ko sem se posvetil delu v organizaciji.

Toda naj bo gledanje na položaj Orjuna kakršnokoli, v enem smo edini vsi, to je, da mora Orjuna obstojati i v nadalje in da je potreba ubrati sedaj nova pota po analizirani situaciji v kateri se nahaja. Orjuna si je stavila velike naloge in za njih izvršitev je bilo potrebno velikih momentov in dolgih epoh pripravljalnega dela. Vodstvo Orjuna je imelo najboljši namen in voljo postavljene cilje čimprej doseči, toda sile s katerimi je razpolagalo, niso pri vseh naporih zadostovale in sedaj je razočaran marsikdo, ki je poln mladostne fantazije krčil Orjuni pot v prvih redovih njenih bor-

cev. Izkazalo se je kot že tolikokrat, da je programe lahko pisati in zamišljati, toda dokaj težje udeležiti. Program Orjuna zahteva dela generacij in če ni le ta ustvarjen pa je doseženo eno in to je ustvarjen je tip Orjunaša, ki je tudi obenem glavni postulat zahteve, da obstoji Orjuna i v naprej brez ozira na število njenih članov.

Orjunaši stojimo ta hip na prevažni in sodbonosni razkrsnici. Zato moramo ta hip zavreči vsako fraziranje, ki upaljuje samo trenutno in pogledati resnici v oči, ki ni naklonjena verbalizmu in poeziji, kateri odsele ne sme biti mesta v Orjuni. In ob tej priliki moramo ugotoviti i to, da je treba z žrtvovanjem ekonomično postopati, ker nič ni lažje, kakor ustvariti v tem narodu dojem, da smo mi samo društvo artistov, ki kažejo kako znajo brez strahu umirati. Žrtve so večno lepe in stati morajo na piedestalu, ki se dviga nedogledno visoko nad povprečno vsakdanjostjo. Toda žrtve niso cilj, nego samo sredstvo in ker smo preneekonomično žrtvovali, smo izgubili baš najboljše ljudi in z njihovo izgubo povročili krizo, v kateri se danes nahajamo, ko naše vrste pogrešajo padlih voditeljev.

Vprašanje, ki je povzročilo v Orjuni največ debata je bilo njeno razmerje napram partijam preko katerih ne more, ker so njeni člani volilci. Danes je položaj tak, da je treba računati s političnim stanjem in končno obračunati z našo tako priljubljeno frazo o van in nadpartijskem stanju Orjuna. Orjuna kot organizacijo je treba depolitizirati in povleči iz sedanjega vrtinca, njeni člani pa naj vstopijo v jugoslovensko orientirane partije, ki jih je treba v interesu nacije in zemlje pošteno infiltrirati z orjunaštvom, če hočemo, da bodo zmogljive povesti Jugoslovijo lepšim dnevom nasproti. Zlo je danes vstopati aktivno v politično borbo. Še večje zlo pa je pasivno motrenje, s katerim direktno pomagamo separatizmu. Priznam, da je za nas dobro samo to, kar hočemo sami, ali i dejstvi je treba računati in se odločiti za manje zlo.

Orjuna kot celota naj ne sodeluje v politični borbi, a posamezni Orjunaši, ki se čutijo sposobne za politično partijsko delo na vsak način, ker ne gre radi dogmatizma izravnati iz Orjuna najboljše njene sile. V tem oziru smo napravili s poznanim beograjskim sklepom že dovolj škode in bi bilo ponovno njegovo apliciranje nadvse škodljivo.

Dalje je govornik plediral i za poglabljanje stikov z ostalimi nacionalnimi organizacijami, ki so po prepričanju enakomisleče Orjuni.

Za govorom br. dr. Ljube Leontića, ki je končal z zagotovilom, da ostane vedno v vrstah Orjuna, kot

LISTEK.

† Br. Milan Ciganović.

Jugoslavija ne potrebuje več sinov, ki so sanjali o njej v svoji mladosti, ki so žrtvovali za njo moč možov in ki so s svojo krvjo zaznamovali njene meje. Pozabila je zemlja na nje, ki so njej na ljubo zavrgli vse radosti življenja in svoje vitežke žrtvovanje ovekovečili v pesmi:

Naša je majka Šara planina
naša je ljuba puška martinka
naša su deca sitni fišeci.

Oni, ki niso postali žrtev sovražnikov svinca in jekla, so v tej nesrečni zemlji dočakali samo bolešno razočaranje. O Gavrilu Principu se sme govoriti samo šepetaje in oblasti skoro žele skriti njegov grob, kakor so onega Alija-gića. Revolucionarna misel, iz katere je vzniknila naša zemlja in svoboda, postaja danes strašilo režimovcem. In oni, ki so bili njeni prvoboritelji, smejo danes samo še v temnih nočeh na ulice te države.

Bili so dnevi, ko je bila ponosna na Milana Ciganovića njegova zibelka Bosna, kot majka Srbija. Vztrepetala so srca mladih revolucionarjev v ponosu, ko je močno in silno črno-zlato cesarstvo zahtevalo Milanovo glavo za glavo prestolonaslednika. Srbija je tedaj stopila raje v boj, kakor da bi izdala one, ki so iskali v njej zatočišče. Ko pa je napočila svoboda, pa je nastopila ura robstva i za njega, ki je bil utrujen od ran in večnih borb. V planinah stare Srbije, ki so gledale njegove napore, daleč proč od hruma liferantov in spekulantov je oral neplodno zemljo in se bori za kosček kruha.

Ko je ob odmoru po napornem delu legel na s krvjo prepojeno zemljo v krogu svoje nepreskrbljene dece in bolesne majke, je uprl oči v nebo in razmišljal, kaj je zagrešil, da se mora skrivati kot divja zver in da li ga res preganjajo zavoljo tega, ker je pomagal ukloniti glavo Frana Ferdinanda, tega največjega krvnika našega naroda. Umrl je Milan. Ni pa mogel razrešiti zagonetke, čemu ga gonijo v državi, katero je sam pomagal stvoriti, tako kakor

krvava Avstrija. Ali, kakor je pozabila nanj zemlja domača, tako pa nas je še, ki ga nismo pozabili in ga tudi v bodoče ne bomo.

IVO BERSČAK:

Misli k skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru.

Pred vojno je bila ta družba važna narodna institucija in razširjena med najširšimi plastmi naroda. Danes je zanimanje za njo padlo in se število članov krči. Zakaj? Vzroki niso daleč, samo treba jih je poiskati na pravem mestu. Najbrž ne bo med zadnjimi tudi ta, da se zdi družbeno vodstvo ljudem nekako »haute«. Na skupščini sami sem ta utis dobil tudi jaz.

Zato sem se — poznavajoč take prilike — prijavil k besedi takoj po tajnikovem poročilu. Moje besede niso veljale samo delegatom skupščine in odboru, marveč tudi javnosti, ki na skupščini ni bila navzoča. Zakaj ni časopisje ničesar omenilo o tem, ne vem. Ne gre se za to, kdo govori, ampak kaj in kako govori.

Omenili naj bi vsaj glavne misli, pa makari »nekega Primorca« — saj ravno berem, da se vrši v Zagrebu konferenca jugoslovenskih škofov. Ali bi morda škodilo, če se jih opozori na oni del mojih izjav, kjer sem apeliral — z ozirom na Primorje in Koroško — na družbo, naj se zavzame tudi za slovensko bogoslužje?! Čemu brskiranje takih izjav? Ali je to v duhu sv. Cirila in Metoda? Ali nista mar onadva ravno vsled tega žela take uspehe, ker sta učila ljudi moliti Boga v materinem jeziku?

Gospoda, čas je hitrejši od Vas! Prepričan sem, da se bo to zgodilo, pa tudi morda proti Vaši in volji onih, ki zagovarjajo latinski »misticizem« bogoslužja!

Gospod družbin tajnik, magistratni svetnik inž. Mačkovšek je izrazil začudenje, kako je mogoče, da so pri zadnjih volitvah dobili v izrazito slovenskih krajih nemški kandidati po sto in več glasov. Ugotovil sem na to, da se temu prav nič ni čuditi, dokler slovenske (?) stranke paktirajo z Nemci. Navzoča sta bila zastopnika obeh velikih župa-

nov — po strankini pripadnosti oba izrazita esesarja (n. pr. dr. Capuder). Ali se je to morda vsled njihju navzočnosti tudi to prezrlo?

Omenjalo se je dalje žalostno narodnostno stanje v Primorju in na Koroškem. Ugotovil sem, da naša policija (i mariborska i ljubljanska) povsem drugače postopa, ker tiste, ki so primorani pribežati izpod oblasti Benitija, vrača odgonskim potom zopet v njegovo žrelo. Sicer pa ni od nje kaj drugega pričakovati.

Jugoslovenska ideja ter »Srbe na vrbe« — naravno — ne more iti skupaj. Ponavlja se star izrek: »Vuk dlaku mjenja, ili čuda nikada«.

Naj grem še malo dalje. Naš narod ne samo v Primorju in na Koroškem, ampak tudi ob meji Avstrije in Italije, se izseljuje. Zakaj? Nima dovolj zemlje, da bi ga preživela,

njen nepokolebljiv borec, je povzel besedo

br. dr. Janko Drnovšek,

ki je opozarjal na to, da nas vodi pri še tako različnih stališčih o bodočnosti Orjune samo ena misel in ta je blagor Orjune. In zato je potreba intenzivno preštudirati mišljenje vsake skupine, ker je gotovo, da leži v izvajanjih sleherne nekaj dobrega za Orjuno.

Za njim je ponovil v kratkem jedro vseh govorov še enkrat brat Marko s svojimi kritičnimi opazkami in predlagal, da se Kongres nadaljuje popoldne ob 19. uri.

Ker so se na podlagi v odmoru izmenjanih misli in razčiščenju nekaterih vprašanih sporazumeli vsi delegati, je br. dr. Ljubo Leontić z dodatnimi predlogi br. Bjeleča in Verbiča predlagal Kongresu sprejetje sledečih sklepov:

I. Orjuna je samostojna, nacionalna in politična organizacija in se nalaga glavnemu tajniku in glavnemu odboru, da izdelajo v tem pravcu program in nadaljujejo delo.

II. Ker je dosedanji upravni aparat Orjune preobširen in predrag, se

prenese oblast Kongresa na posebni Glavni odbor. Ta bodi sestavljen po sedmih delegatih oblastnih odborov Orjune Ljubljana, Maribor, Zagreb, Novi Sad, Beograd, Split, Sarajevo in glavnem tajniku, ki osnutek v Beogradu glavno tajništvo in vrši funkcije po nalogah danih mu od Glavnega odbora. Seje Glavnega odbora sklicuje glavni tajnik. Izredna seja pa se more sklicati na zahtevo treh članov Glavnega odbora. Delegate oblasti za Glavni odbor voli oblastvena skupščina vsake oblasti zajedno z namestnikom.

III. Prvim glavnim sekretarom se izvoli brata predsednika Orjune Beograd dr. Miodraga Dimitrijevića.

IV. Vse oblasti morajo obdržati najkasnejše v roku od meseca dni oblastne skupščine in na njih izvoliti svoje delegate za Glavni odbor.

Vsi ti štirje sklepi so bili sprejeti s konstatacijo, da se pristopi takoj k njihovu izvrševanju.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je po nekih malih eventualijah zaključil veliki čelnik Marko ob 17. uri IV. Kongres s pozivom, da vsi zastavimo zopet vse sile za procvit in prospek Orjune.

A. V.

Bodrero protestira.

Značilna lastnost laških diplomatskih predstavnikov v Jugoslaviji je, da neprestano protestirajo pri najrazličnejših jugoslovenskih instancah. V Ljubljani protestira gospod marchese Gavotti, če kdo grdo pogleda kakega laškega konjskega lišaja, če naša mladina ogorčeno protestira proti nasilju njegovih rojakov, če naše oblasti izpuste Italijanom neljube primorske emigrante, ki jih je slučajno nanesla pot blizu mejnikov, kjer njih bratje v sužnjih okovih ječe in če ga nacionalno čuteče občinstvo ne mara vabiti na otvoritve Sokolskih domov in še v stotini drugih tako malenkostnih slučajev, kakor je on sam. V Sarajevu dvigne zopet največji protest italijanski konzul, če zapoje kak bebasti Avgust v kakem zakotnem cirkusišču, kako zabavljivo kitico na račun vsega mogočnega šefa Benita. O protestih ostalih konzulov ne govorimo več, ker sicer znanjka odredjenega prostora.

Prvi med prvimi pa je pri tem protestiraju gospod poslanik general Bodrero, ki prebije menda največ časa v zbiranju gradiva za razne proteste in čakanju v sprejemnici naših zunanjih ministrov, da le te z muko zbrane proteste predloži. In zato ni čudno, da je smatral gospod general primernim protestirati tudi proti protitalijanskim demonstracijam v Beogradu ob priliki pokopa ubitega generala Kovačevića. Ta njegov protest, katerega smo mi predvidevali že tisto uro, ko smo

čuli kot grom glasne klice proti Italiji in Mussoliniju ter fašistom iz zbranih mas naroda, pa nas pušča Jugoslovane povsem hladne.

Gospod poslanik Bodrero lahko protestira in vprašuje našega ministra Marinkovića, kaj da naj bi imeli Italijani opraviti v Južni Srbiji, nas pa ne ho premoiti!

Strel izprožen na čestita prsa generala Kovačevića je bil plačal taisti kriminalni že davno za vislice godni tip, ki je plačal morilce mučenca Italije XX. stoletja poslanca Matteotija. Karabinke in bombe, ki pokajo danes po zibelki naše svobode in zgodovine so taiste, kakor so one, ki jih nosijo albanski kačaki in njih vredni zlati bratci Mussolinijevi črnosrajniški opričniki, ko pobijajo sredi belega dne naše brate po Primorju.

Levi, napoleondori in lire, s katerimi so plačani zločinci, ki manipulirajo s tem orožjem, so izdani vsi iz ene blagajne, h kateri vabijo njeni radodarni oskrbniki še vedno nove reflektante s praznimi žepi, a z zločinskimi talenti. Razlika v vsem je le ta, da v Bolgariji opravlja posle general Protogerov, dočim zaleže za Albanijo že kak barski artist, a za Italijo celo samo kak Dumini ali Giunta.

Italija protestira! Volkovi tulijo pač ogorčeno, ker jim je jagnje skalo vodo! A krvava dejstva kriče do samega neba in pred njimi izginejo protesti zastopnikov Italije, kakor bešede govorjene v veter.

Janez Trpin.

Naš pokret.

Orjuna Trebinje je razvila 1. t. m. svoj prapor, ki je prvi v kršni Hercegovini. Pri razvitiu so ramo ob rami z Orjunaši nastopili Sokoli v

drugod ga tlačijo druga bremena, da prodaja pošestva tujcem (n. pr. v Slovenskih goricah) in tako se ustvarja i v mejah naše države same tui rod, ki grozi zaslužiti nas vse. Človek, družina, narod, ki nima lastne zemlje — propada! Vse tirade in lepo doneče besede brezdomcem — so prazne fraze! Toda o tem drugje in ob drugi priliki. Da podkrepim te svoje misli, naj še navedem, da je v Beogradu nek tuje-rodec (baje rodod madžarski cigan) dobil državljanstvo tekom 14 dni in kmalu še odklovanje, med tem, ko član našega naroda zamen že mesece, da celo leta čaka na »rešenje«. — »Pohujšnje sicer mora priti toda

krojih. Prisostvoval je i sreski načelnik ter predsednik dobrovoljcev br. Mile Pavlović, ki je bil kum prapora. Pri razvitiu je govoril i poznani orjunaški ljudski govornik Ante Bartulović.

Skupna seja delegatov Orjune mariborske in ljubljanske oblasti se je vršila pretekli teden in so bili sprejeti nekateri važni sklepi za pojačanje orjunaške ideje med Slovenci.

Orjuna Dubrovnik je priredila izlet in shod v Zatonu, kjer je govoril med neprestanim aplavzom br. Ante Bartulović.

Devin! Običajno.

Orjuna Beograd se je udeležila pogreba ubitega generala Mihajla Kovačevića z vodom uniformiranih četnikov in praporom. Nastopala je zajedno s četniki, ki so se tudi številno udeležili pogreba po Italijanih posredno ubitega generala — vzor junaka.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

»Pobeda« je jela izhajati i v Južni Ameriki, kot glasi Narodne odbore in Orjune za Južno Ameriko. Urejuje jo poznani nacionalni delavec Peter S. Milosavljević. Novi bratski organ ob obalah Pacifika iskreno pozdravljamo.

Mizice za pisalne stroje. THE REX CO., Ljubljana.

Kronika.

Bratci, veseli vsi so se zložili v radikalnem klubu, kot dokazuje razvoj političnih dogodkov. Kakor so se pred volitvami klali med seboj, kakor rdeče mravljje, tako pa je danes radikalni klub en hlev z enim pastirjem Veljo. Vsi so konili glave in poljubili škorenj Velje Lovca in celo železno krvavi Nastas se je ugriznil v jezik ter izjavil, da nima proti velikemu žandarju ničesar. Marsikoga je ta vesoljna odveza in pobratenje radikalne viteške vojske razočarala. Nas pa samo veseli, da dejstvo potrjuje našo izjavo, da so vsi skupaj vredni sinovi majčice radikalije, ki postaja pravi eldorado koncesionarnih izkoriščevalcev naroda, ki ubijajo v našem narodu vse dobro in blago.

»Makedonski narod« ustvarjajo po redakcijah krvavih črnosrajniških žurnalov. Prepričani pa naj bodo rimski srboritci, da so njih napori zaman in da bodo skrahirali baš tako klaverno, kakor so oni s črnogorskim narodom od Skaderskega jezera pa do izliva Neretve! Pravi moment je že zamujen in danes se narod v Makedoniji enodušno izraža za jugoslovenstvo, kar osobito občutijo ravno plačanci Benita Groznega, ko se vračajo s krvavimi glavami »iz po avtonomiji in samostalnosti stremee Makedonije«. Makedonsko vprašanje je bilo rešeno na Bregalnici. Ta rešitev je potrjena i predložena centralnim velesilam na Krvavem kamnu in Kajmakčalanu. Ako hoče danes še Italija, da i njej prezentiramo tozadevne dokumente, potem naj samo izvoli in za Bregalnico, Kajmakčalanom pride lahko še Snežnik, Triglav in Porezen. Mi smo na red!

Tresle so se gore, rodila se je miška. Vsem je še v spominu strašna ogročenost blaženih gospodov okoli »Slovenca«, ko je v nekem gostilniškem pretepu izkupil pučkaš Talan. Da bi podkrepil te pritožbe proti radičevskim orjuncem se je peljal v Beograd celo sam dr. Anton Korošec in interveniral pri pristojnih mestih. Nekateri pravijo, da je celo zbog tega pretepa zahteval razširitev obznane nad »Radičevci«. Sedaj pa je o stvari razpravljalo neodvisno sodišče in ugotovilo, da je govora samo o pretepu pijancev in temu primerno tudi sodilo in da ni bilo niti sence kakega političnega ubojstva.

Vrli »Slovenčevci« si lahko sedaj to razsodbo vtaknejo za kako bivšo c. kr. feldkuratovsko spominsko di-

plomo, da jo bodo imeli vsako jutro pred očmi in opomin: »Da ima laž kratke noge!«, četudi je dejal leta 1645. jezuit Luben: »Quidni non nisi veniale sit, de trahentis auctoritatem magnam tibi noviam, falso crimine elidere!«

»Epicenter evropskih nemirov« je Jugoslavija po izjavah vodilnih rimskih listov, ki kar ne morejo dovolj napisati o strašnem trpljenju Makedoncev pod srbskim jarmom, proti katerim je življenje jugoslovenskih manjšin pod Italijo naravnost rajsko lepo! Brezprimerni cinizem fašistov je dovolj poznan! In zato se ni čuditi takemu pisarjenju. Toda naj pišejo črnosrajniški morileci kar hočejo, eno stoji neomajno kot Triglava sive stene, da so baš le ti oni, ki so sprožili po rokah zaslepljenih Bolgarov parabelum na junaško čelo jugoslovenskega generala in da je Italija zemlja, kjer trpe narodne manjšine preganjanja, ki jim ni para v povestnici zatiranih in potlačanih narodov.

Bugarske komite liščejo menda civilni agenti po cestah okoli Zupančičeve gostilne, kjer vrše nadve verno svojo službo, kadar gre po deželi glas, da imajo Orjunaši »tajan sestanek«.

Napade slovenskih naprednjakov na dr. Kreka očita in zamerja »Slovenec« ter karakterizira to borbo kot sramotni čin. Ne bomo se spuščali v razglabljanje vzrokov berbe naprednjakov proti dr. Kreku, kot voditelju slovenskega klerikalizma, nego samo opozarjamo poštenjake okoli škofovega lista na vse »sramotnejši čin«, ki se je odigraval tedaj, ko se je hotel dr. Kreka politično obglaviti in to ne po naprednjakih, nego po lastnih sodelavcih v SLS, katerih marsikateri nosi danes po nemarnem Evangelistovu ime v ustih in se izpruže kot njegov učene.

Radičevci hvalijo Orjuno. Naše napovedi se uresničujejo in dokazujejo, da smo hodili Orjunaši prava pota. Tako je jel sedaj hvaliti Orjuno sam Stipica Radić, ki je še pred nedavnim klical nad njo ogenj in žveplo. Hvali pa jo ne samo v svojih novinah, nego v parlamentu, kjer je tudi Pavle Radić pohvalil Orjuno za njeno čestito in pošteno zadržanje. Radovedni smo le, kaj bo dejal k temu naš »Kmetijski list« in največji slovenski radičevac Ivan Ažman, župan leški, ki je hotel biti v nasprotovanju Orjuni bolj papeški od Stipice samega. Je pač tako, kot pravi narodni pregovor: »Ta zarečenega kruha ni nikdar preveč!«

Konferenca škofov v Zagrebu je sklenila, da zaenkrat odstavi z dnevnega reda vprašanje jugoslovenskega kardinala. Gospodje z mitro so sprejeli najbrže zopet iz Rima miglaj s kolom, da Vatikan ne zaupa, niti ne ljubi Jugoslovenov, ki se postavljajo po robu vladi presvetlega Rima in zahtevajo nekako slovensko bogoslužje.

Tako je prav! V eni zadnjih števil smo opozorili na ponašanje laškega lesnega manipulant in fašista Bude, ki je imel v svojem stanovanju izobešeno sliko Mussolinija in

italijanskega kralja. Sedaj se je oglašil pri našem uredništvu lastnik hiše g. Janko Ogulin, veleposesnik iz Semiča in nam sporočil, da je že sodno odpovedal stanovanje gospodu Budi, ki bo moral s svojimi patriotičnimi slikami že na italijanski konzulat, ako sicer ne reflektira na stanovanje pod Čevljarskim mostom. Odločno postopanje gospoda Janka Ogulina pa zasluži naše popolno priznanje.

Del ljubljanske policije namerava prestaviti notranje ministrstvo v Makedonijo, ker je prepričano, da bo ta na podlagi izkušenj pri odkrivanju tajnih orjunaških organizacij brez dvojbe sijajno pomagal šefu Žiki Laziću pri odkrivanju tajnih ogrankov makedonske ilegalne revolucionarne organizacije. Nas ta namera prav veseli in želimo je tem izvoljencem kar največ uspeha in sreče pri njih težkem delu.

Zatvorjenje granice proti Bolgariji naj bi pomenilo nekaj korak naših oblasti proti Bolgariji zaradi špijskega atentata na generala M. Kovačevića. Mi k temu »odločnemu aktu« naše vešele vlade, za koje vladanja streljajo makedonstvujušči nemoteno naše veterane-generale, ugotavljamo, da je v bistvu samo grdo varanje javnosti, ker ve sleherni, ki ima samo malo pojma o četniškem delu, kofika cvira je za pravega komita še tako hermetično zaprta meja. Ministri, ki odredajo, danes ko smo položili v prerani grob enega naših najboljših vojakov, zatvarjajo granice, bi storili mnogo bolje, če bi se pobrigali za razmere v Južni Srbiji že nekoliko popreje in poskrbeli za to, da ni le ta samo pašaluk radikalije in zelnik radikalnih kandidatov, nego zemlja miru in reda. Ako niso imeli za to na razpolago dovolj žandarmerije in policije, potem naj bi poslali tja doli del one, ki je vodila volitve v Hrvatski in Bosni in ki promeniira po Ljubljani na konjih.

Škandal na mariborskem magistratu. »Uradni jezik kraljevine SHS je srbsko-hrvatsko-slovenski«. Žal, da to stoji samo v Vidovdanski ustavi. V socialnem referatu mestnega magistrata v Mariboru sedi neki gospod S., ki s slovenskimi strankami danes po devetem letu obstoja države govori nemško. Opozarjamo na tega gospoda mariborsko Orjuno, da tega človeka na primeren način nauči slovensko, ako tega ne smatra za potrebnega gospod mali župan. Tudi sicer se danes opaža po mariborskih ulicah mnogo več nemškega govorjenja, kot pred šestimi leti. Ne razumem, zakaj morajo biti kino-reklame dvojezične? V desetih letih se še papiga in škorec naučita govoriti!

Uprava Narodnega gledališča nas naproša, da objavimo z ozirom na notico »8000« sledeče pojasnilo: »Trditve znanega kritika F. G., da opernega baleta mesečno 8000 Din prejema nek član ljubljanskega plače, ne odgovarja resnici, ker prejemata oba novo angažirana člana, gđč. Wisiakova in g. Višek skupno 7500 Din službenih prejemkov.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

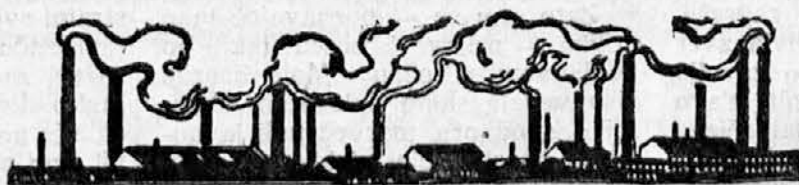
je najmoderneje urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole

Risanke, dnevniki in beležnice.

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIĆ IN DRUG

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24